

Catharina Schrader Stichting

Postadres: KNOV, Domus Medica te Utrecht

Bezoekadres: Foksdiep 4, 8321 MK Urk

Email: info@cschraderstichting.nl

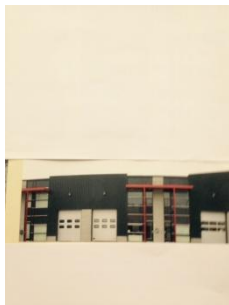
ING IBAN: NL 99 INGB 0003169613

Kamer van Koophandel: Utrecht 41179820

Jaarverslag 2015

Catharina Schrader Stichting (CSS)

Huidige locatie:

Foksdiep 4, 8321 MK Urk

CSS is hier onderhuurder van de Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis (NVMG)

Per 01-04-2015 bevindt de collectie van de CSS zich niet meer in Bussum maar in het Medisch Leesmuseum te Urk. Hier blijken de huurkosten voor het onderbrengen van de collectie minder dan één derde van de Bussumse huur. De nieuwe locatie huisvest een groot aantal medisch specialistische collecties erfgoed, waar tussen een hoge graad van kruisbestuiving van kennis en ervaring met het beheer van erfgoed bestaat. De CSS-collectie vormt nu één van de in Urk aanwezige erfgoed collecties.

Foksdiep 4 is één van de vier panden -nrs 2 t/m 8- die beheerd worden door de NVMG. Op nummer 4 is gelegenheid om bijeenkomsten te organiseren voor groepen van 50 tot 70 personen maximaal. Apparatuur voor beeld en geluid staan ter gebruik. In de catering kan worden voorzien.

De locatie is bereikbaar met openbaar vervoer. Per trein reist men naar Lelystad en van daar met de bus naar het industrieterrein in Urk. Komend met de auto is gratis parkeren mogelijk.

Inhuizen van de CSS collectie

Het bestuur bestaat per 31 december 2014 uit:

Mw. E. C. Schultz, verloskundige n.p./historicus, voorzitter, conservator, IJsselstein

Mw. M. J. Pruijt, docente HBO, socioloog, secretaresse, Tilburg

Dhr. J. Toet, praktiserend verloskundige, penningmeester, Sliedrecht

De verloskundige praktijkvoering van de heer Toet, de intensieve werkkring van mevrouw Pruijt belemmeren het aanhouden van een regelmatig vergaderschema. Bestuursoverleg vindt plaats via de mail en telefoon.

Het bestuur van de CSS dringt er bij het hoofdbestuur van de KNOV op aan om dit CSS bestuur aan te vullen met twee leden uit het midden van de KNOV. Het verzoek is in 2014 door voorzitter der KNOV mw. L. Rentes en vice-voorzitter der KNOV mw. M. Beentjes in overweging genomen. Besloten werd om de statuten van de CSS aan te passen door het weglaten van de huidige eis dat er vanuit het hoofdbestuur twee leden benoemd dienen te worden.

Het bestuur wordt bijgestaan door vrijwilligers, te weten:

Mw. T. Streutker- Schut, verpleegkundige O&G/docent n.p.

De activiteiten beperken zich tot één dag per week, te weten de vrijdag. Door de in Urk aanwezige vrijwilligersgroep worden regelmatig hand en spandiensten aan de CSS geleverd. Denk hierbij aan het aanbrengen van boekenplanken, tillen van de zware verhuisdozen en uitwisselen van diverse 'dubbelen' in de collectie.

De Catharina Schrader Stichting heeft geen betaalde krachten in dienst. Al het werk wordt verricht door de vrijwilligers. Zonder hun inzet van tijd, kennis, energie en persoonlijke bijdrage (reiskosten) zou de voortgang van het werk ondenkbaar zijn.

Ontstaansgeschiedenis van de CSS

Opggericht in 1981 was het doel van de Catharina Schrader Stichting de positie van de Nederlandse verloskundige te versterken, o.a. door middel van het inrichten van een documentatie-/kenniscentrum, het organiseren van symposia, publicaties verzorgen die de bekendheid van verloskundigen en hun werk zouden doen toenemen en het organiseren van een discussieplatform, de Diner's Pensantes. Tevens stimuleerde de stichting het onderzoek naar de fysiologie van de verloskundige. De Stichting had haar huisvesting ten kantore van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) te Bilthoven. Toen deze organisatie in 2007 verhuisde naar de Domus Medica in Utrecht werd de, toen reeds kostbare en omvangrijke collectie van de Stichting, in opslag gedaan bij Shurgard.

In 2011 heeft de KNOV toestemming gegeven de collectie uit de opslag te halen. De KNOV toonde zich bereid de huurkosten van een te betrekken onderkomen –Bussum- op zich te nemen. De KNOV voorzag niet in exploitatie voorzieningen of het aanstellen van een personele bezetting. Een open opdracht aan de -op dat moment aanwezige bestuursleden- was de collectie op inhoud te analyseren. Op 28 november 2011 beleefde de Catharina Schrader Stichting een bescheiden heropening.

Activiteiten sinds heropening eind 2011:

Het groepje van de genoemde drie à vier personen verzamelt, selecteert, registreert en beheert de gevarieerde collectie voorwerpen, boeken, tijdschriften, notulen en ander historisch materiaal uit kringen van de verloskundigen. Steeds duidelijker wordt dat door de opslag in Shurgard de collectie grote schade heeft geleden en er diepe wanorde is ontstaan. Het kost veel tijd om herkenning en orde in de verzameling te brengen. Tijdens het wekelijkse 'Open Tafelgesprek' op maandag ontmoeten de vrijwilligers bezoekers van het centrum. Onderwerpen van verschillende aard worden besproken, zoals op gebied van genealogie en wetenschappelijk onderzoek.

Collectie beheer 2015:

De boekenverzameling Nederlandse verloskunde is, evenals de aanwezige Engelstalige, Duitse en Franse literatuur, in reorganisatie. Een inventarisatie en plaatsingssysteem is opgezet. Contact met de archivaris van het ATRIA (voorheen IIAV of ALETTA) te Amsterdam werd gelegd. Afhankelijk van de beslissingen van de KNOV willen we van haar diensten gebruik maken en met haar instructie professionele methoden van archivering toepassen.

In de collectie bevinden zich veel **scripties** van student verloskundigen waarin veel actuele onderwerpen behandeld worden. Deze collectie (meer dan 500 titels vanaf 1950 – 2010) is geïnventariseerd en ordelijk opgeborgen. Spijtig is dat de collectie scripties opdroogt na 2010. Verloskundige scripties verdwijnen dan in een digitale, beschermde omgeving.

De omvangrijker **collectie dissertaties** op verloskundig gebied van artsen en gynaecologen (<1900-2000) en na 2000 ook van Nederlandse verloskundigen, wordt op dit moment geïnventariseerd en toegankelijk gemaakt.

Uitgezocht dienen de **Collectie Kloosterman-publicaties**, het **notulen pakket van het Terburgh fonds**, oude NOV notulen, **Werkgroep 78** notulen en een omvangrijk pakket **correspondentie en notulen van de CSS**. Het voorstel is ter tafel gekomen om historisch wetenschappelijk onderzoek op te zetten naar het verleden van de Nederlandse verloskundigen op basis van deze archiefmaterialen.

Op dit moment is Marga Pruijt, promovenda, bezig met haar onderzoek naar de vorming van identiteit en de professionalisering van de Brabantse vroedvrouwen.

Collectie museale stukken: De overweging bestaat om een reizende tentoonstelling "Verloskunde in Nederland" samen te stellen. In dit kader zijn in 2014 alle museale stukken fotografisch vastgelegd. Het gebrek aan geld leverde de compromitterende situatie dat de declaratie van de fotografe nog niet voldaan is.

Beeld en geluid: Audiotapes met interviews uit de tachtiger en negentiger jaren dienen overgezet te worden op moderner geluidsdragers. **Fotomateriaal** dient geordend. Het project om VHS banden op DVD te branden is wegens het ontbreken van financiën niet gerealiseerd. Waarschijnlijk gaat dit lukken met hulp van de in Urk aanwezige werkgroep.

Externe contacten, twin-to-twin

Bestuursleden en vrijwilligers bezochten symposia en cursussen Medische Geschiedenis om tijdens deze contacten de naamsbekendheid van de CSS te activeren. Belangrijk bleken: een twin-to-twin contact met de Werkgroep Historie (WH) van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis (NVMG).

Externe contacten:

Financiën:

De CSS heeft geen inkomsten. Huurpenningen worden –via de CSS- door de KNOV aan de verhuurder voldaan. Kleine kantoorkosten (papier, schrijfmateriaal, koffie en thee) worden door vrijwilligsters uit privé aangeschaft. In 2015 zijn een bedrag van ong. € 200 aan archiefmateriaal geïnvesteerd.

Er is in 2015 geen tijd gevonden om de in 2014 verloren ANBI status van de stichting opnieuw op te richten.

Uitbreiding van de collectie in 2015

Voor uitbreiding van de collectie door aanschaf van nieuwe publicaties, de verloskunde betreffend, bleken geen gelden aanwezig.

Het Tijdschrift voor Verloskunde wordt na de verhuizing niet meer ontvangen.

Externe adviezen:

Door medewerkers van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag en het Atria archief te Amsterdam is de collectie getaxeerd: beide taxateurs achtten de collectie van onschatbaar cultureel belang. De geldelijke waarde van de collectie dient door een makelaar getaxeerd te worden. De Nederlandse verloskundigen dienen zelf hun eigen waarde aan de collectie te hechten. In december 2014 zijn we een wervingsactie gestart onder oud KNOV leden om hun adhesie aan de Stichting kenbaar te maken.

Naar professor Mart van Lieburg is het verzoek onderweg om beschermheer van de Catharina Schrader Stichting te willen worden.

Expositie: bezoek en studie

De kleinschalige expositie op eigen locatie heeft op dit moment aan de huidige behuizing voldoende werkruimte en opstellingsmogelijkheid. Echter de huidige behuizing draagt met zich het probleem van de te hoge huurpenningen. Rondleidingen worden door de enthousiaste vrijwilligers gegeven. Voor studenten geldt, dat na afspraak, er vrijelijk in het centrum gewerkt kan worden en alle materialen voor onderzoek toegankelijk zijn.

Uitleendiensten:

Het historisch verloskundig materiaal van de CSS kan worden uitgeleend aan organisaties en personen. De uitleen heeft stilgestaan gedurende de jaren van opslag. Er wordt een borg gevraagd.

Internet:

De Stichting heeft geen zelfstandige telefoonaansluiting. Er bestaat een verouderde, 'platte' website. Op de gemoderniseerde website van de KNOV is de CSS moeilijk te vinden. Onder het KNOV sitekopje "geschiedenis" treft de bezoeker een slechts marginale informatie over de geschiedenis van de Nederlandse verloskunde.

Bezoekers:

Vanaf 01-01-2014 heeft een voortzetting van de stroom van bezoekers aan de 'Open Tafel' op maandagmiddag plaats gevonden. De 'Open Tafel' blijkt in een behoefte te voorzien. Uiteenlopende vraagstellingen bereiken de Stichting via het secretariaat van de KNOV en via info@cshraderstichting.com. De Werkgroep Historie (WH) van de Nederlandse Vereniging Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) de heer G.Bouw, gynaecoloog, heeft een tegenbezoek gebracht aan het CSS-centrum. Een vruchtbare samenwerking is ontsproten.

Na een bezoek dd. 19 maart 2014 door Linda Rentes, voorzitter der KNOV en Mieke Beentjes, vice-voorzitter der KNOV volgde een vergadering van het voltallig HB in Bussum. Bij deze gelegenheid werd afscheid genomen van Thera van Erp.

Wat niet gerealiseerd werd: een structureel overleg tussen KNOV en CSS

Na de veelbelovende voorjaarsontmoetingen in dit jaar tussen CSS en de voorzitters van de KNOV zijn er geen contacten over toekomst van de CSS tussen partijen geweest. De hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Verloskundigen is geen participant in het reilen en zeilen van de CSS. Op eniger tijd heeft hij op verzoek van de KNOV een door hem -persoonlijk opgestelde- nota over de CSS aan het hoofdbestuur aangeboden. Het bestuur van de CSS is niet door hem of door de KNOV in dit overleg tussen de hoofdredacteur en de KNOV betrokken. Dit is iets dat de bestuurleden van de CSS sterk bevreemd. Een resultaat van het overleg tussen de KNOV en de hoofdredacteur is tot op heden niet door de KNOV doorgesproken met de CSS. Wel heeft de directiesecretaresse op 11 december poging gedaan een ontmoeting tussen CSS en KNOV te organiseren. Hierbij werd niet gemeld over welk onderwerp en met wie de ontmoeting zal plaats vinden.

Dit jaarverslag wordt rondgezonden met de intentie dat eenieder zich op de hoogte kan stellen van het nut en de noodzakelijkheid van een verloskundige erfgoedbeheerder zoals de CSS is.

Op 31 december 2015 is aanwezig in het documentatiecentrum:

circa 40 meter boeken,

23 meter ordners met notulen,

de complete collectie van het verloskundige tijdschriften vanaf 1897, Geschatte omvang > 50.000 pagina

7 meter voorlichtingsmateriaal,

15 showlades met antiek drukwerk,

Gas-en- air apparaat van Koningin Victoria,

Maquette professor K. De Snoo

showpop in verloskundige beroepsdracht

16 meter museale stukken.

2 fantomen, bidet, diverse baarkrukken, fotomateriaal, filmmateriaal, diamateriaal.

Plannen en agenda 2016

De CSS blijft haar doelstellingen trouw

De CSS organiseert contact met haar sympathisanten door het organiseren van een open dag op 14 mei 2015

De CSS continueert haar

De CSS gaat verder met het verwerven van naamsbekendheid.

De CSS blijft trachten een mobiele tentoonstelling te realiseren.

2015, dinsdag 9 december 2014 te Urk

Mw. E. C. Schultz, voorzitter, conservator